Piezīmes un atsauces valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1308
Sugas nosaukums	*Barbastella barbastellus*
Eksperts	V. Pilāts
Darbs pabeigts	28.08.2023.
Vispārējas piezīmes	Platausainais sikspārnis *Barbastella barbastellus* ir Latvijā reti sastopama un nevienmērīgi izplatīta (1. attēls) sikspārņu suga, kura šeit atrodas sava izplatības areāla ZA malā. Suga visvairāk saistīta ar mežu vai parku biotopiem, tomēr sugas ekoloģiskās prasības Latvijā joprojām nav pilnībā noskaidrotas. Zināmās vasaras mītnes atrodas kokos aiz atlupušas mizas vai, retāk, plaisās. Suga var izmantot arī paslēptuves ēkās. Platausainais sikspārnis ir Latvijā ziemojoša suga, taču dažās zināmajās ziemošanas vietās reģistrētais ziemojošo indivīdu skaits ir mazs. Suga regulāri ziemo tikai 5–6 šobrīd zināmajās ziemošanas mītnēs (Vintulis & Pētersons 2020). 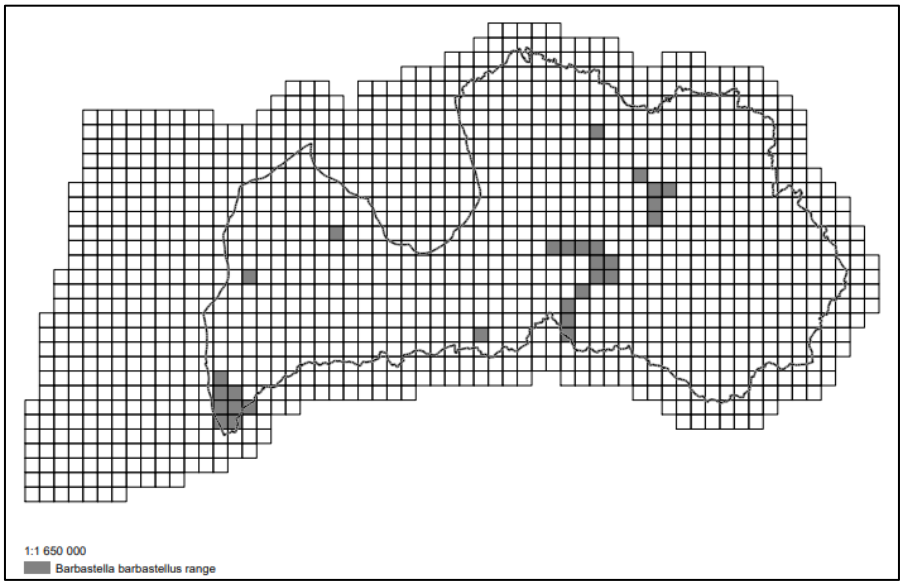 1. attēls. Platausainā sikspārņa izplatības areāls (2019.gada BD 17. panta ziņojuma dati). Nosakot sugas valsts līmeņa mērķus attiecībā uz populācijas lielumu un areālu, pamatā ņemti vērā dati, kas norādīti BD 17. panta ziņojumos un sugas aizsardzībās plānā (Vintulis & Pētersons 2020). Iepriekšminētie datu savukārt balstās uz sikspārņu monitoringa un atsevišķiem sugas izpētes projektu datiem. Līdz šim datu iegūšanas ziņā nozīmīgākais ir bijis ziemojošo platausaino sikspārņu monitorings, kas līdz ar citu ziemojošu sikspārņu sugu monitoringu uzsākts 1992. gadā (Vintulis & Pētersons 2020). Lai gan trūkst datu, kas ļautu objektīvi novērtēt populācijas lieluma un izplatības tendences, pieņemts, ka šie parametri nav būtiski mainījušies un atbilst 1. variantam aizsardzības mērķu noteikšanas vadlīniju 8. attēlā (Auniņš & Opermanis 2022).

	Izmantojot izvēlētās vērtības, kas aprakstītas zemāk, FRP atbilst **316** indivīdiem (2. attēls).

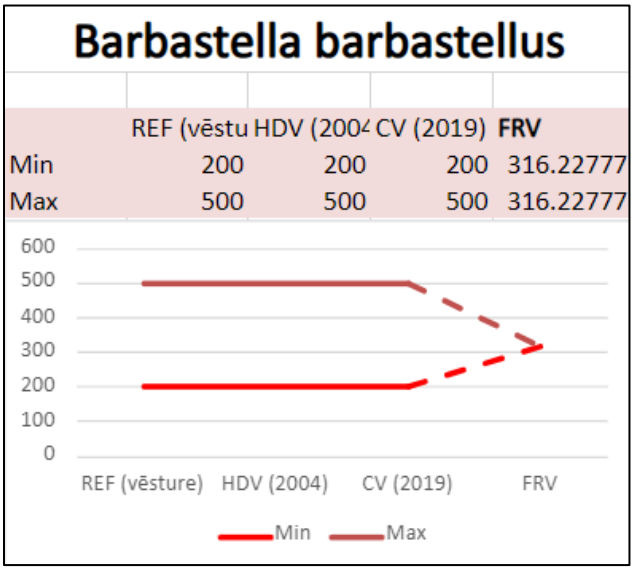

2. attēls. Aprēķinu kopsavilkums.

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
REF	**Date**	1993 Lai gan XX gs. 90. gadu sākumā bija zināmi tikai daži sugas atradumi, pieņemts, ka populācijas lielums bijis tāds pats kā trešā 2019. gada BD 17. panta ziņojuma sagatavošanas laikā.
	Popunit	i (indivīds)
	Min	200
	Max	500
HDV	**Popunit**	indiv. (indivīds)
	Quality & Date	M (2006) Vidēja kvalitāte; datēts ar 2006. gadu. Izmantoti 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Min	100
	Max	500
	Trend period	1993–2006
	Trend	+ (pieaugoša tendence)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	G (2006) Laba kvalitāte; datēts ar 2006. gadu.
	Trend	- (sarūkoša tendence)
	Popunit_final	i (indivīds)

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Min_final	200
	Max_final	500
	Trend 1993-2006	S Pieņemts, ka populācija bijusi stabila (nav būtiski mainījusies). 2007. gada BD 17. panta ziņojumā norādītais pieaugums ir veidojies uz zināšanu pieauguma un precīzāku datu rēķina. Citās ES valstīs norādītas dažādas populāciju tendences.
CV	**Date**	2013–2018 2019. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Popunit	i (indivīds)
	Min	200
	Max	500
	Value	na
	Type	estimate (novērtējums)
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma. Sugas aizsardzības plānā (SAP) norādīts: "Latvijas pašreizējais (2019. gada) populācijas skaita vērtējums ir 200–500 indivīdu (BD 17. panta ziņojums). Kaut gan tas ir balstīts uz visu pieejamo informāciju, kas ievākta par šo sugu pēdējo 20 gadu laikā, īpaši ņemot vērā šī SAP tapšanas laikā veiktos detālākos pētījumus meža masīvā pie Odzienas, kopumā šie skaitļi vērtējami tikai kā "eksperta viedoklis", jo, līdzīgi kā daudzu citu grūti konstatējamu un/vai retu sikspārņu sugu gadījumā, mūsu rīcībā nav pietiekami daudz datu, lai kvantitatīvi novērtētu reālo populācijas lielumu."
	Trend period	2007–2018
	Trend	Unk (tendence nezināma)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	absentData Nepietiekami dati vai arī tie nav pieejami.
	Habitat period	2007–2018
	Trend	D (sarūkoša tendence)
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma. BD 17. panta ziņojumā norādīts: "2018. gada vasarā iegūtā fragmentārā informācija liecina, ka piemērotu dzīvotņu platība (boreālie meži ar nokaltušām priedēm), iespējams, ir pietiekama, taču dzīvotņu kvalitāte varētu pasliktināties intensīvas meža ciršanas dēļ."
	Popunit_final	i (indivīds)
	Min_final	200
	Max_final	500

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Trend 2007-2018	S Pieņemts, ka populācija bijusi stabila (būtiski nemainās). Arī Zviedrijas boreālajā reģionā atbilstoši BD 17. panta ziņojuma datiem populācijas tendence ir stabila.
	Dati_FRR	
REF	**Area**	2900 Izmantoti BD 17. panta ziņojuma dati, pieņemot, ka sugas izplatība līdzīgi kā populācijas lielums bijusi stabila.
	Period	1993
HDV	**Area**	39757 km^2
	Quality & period	G (2006) Laba kvalitāte; datēts ar 2006. gadu. Izmantoti BD 17. panta ziņojuma dati.
	Trend	+ BD 17. panta ziņojumā norādītais pieaugums ir uz zināšanu pieauguma un precīzāku datu rēķina.
	Magnitude	na
	Area_final	2900 Izmantoti BD 17. panta ziņojuma dati, jo tie objektīvāk atspoguļo parametra lielumu. 2019. gada BD 17. panta ziņojumā norādīts, ka sugas izplatība Latvijā joprojām nav noskaidrota. Suga ir reta un, iespējams, ka tās izplatība ir nevienmērīga. Aprēķinātā areāla platība atšķiras no iepriekš ziņotā nevis īstu izmaiņu dēļ, bet gan a) atšķirīgā izmantotā aprēķinu rīka dēļ, b) tādēļ, ka apsekojumi, meklējot sugu, ir fragmentāri un nesistemātiski, neaptver visu Latvijas teritoriju. Faktiski 2013.–2018. gada periodā ir vairāk sugas atradumu nekā iepriekšējā periodā.
	Trend 1993-2006	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
CV	**Area**	2900 Izmantoti BD 17. panta ziņojuma dati.
	Period	2007–2018
	Trend	S (pieaugoša tendence)
	Trend_method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz ekstrapolāciju no ierobežota datu apjoma.
	Area_final	2900
	Trend 2007-2018	S Pieņemts, ka izplatība bijusi stabila (būtiski nemainās) līdzīgi kā populācijas lieluma gadījumā.
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants.
	1. Klimata izmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants.
	1. Klimata izmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Auniņš, A., O. Opermanis 2022. Vadlīnijas sistemātiskai sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanai. Versija 2.0. Latvijas Universitāte, Dabas aizsardzības pārvalde. https://www.daba.gov.lv/lv/media/15968/download

Vintulis V. un Pētersons G. 2020. Eiropas platauša *Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774) aizsardzības plāns. SIA Dabas eksperti, Jelgava.

https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/